

Consell Valencià de Cultura

RESOLUCIÓ d'11 de gener de 2018, del president del Consell Valencià de Cultura, per la qual es convoca el concurs literari i el concurs de dibuix sobre assetjament escolar (bullying). Número 2018/8222202. [2018/595]

PREÀMBUL

En els últims anys, el Consell Valencià de Cultura (CVC) ha mostrat un gran interès pel perill que els comportaments socials violents contra diversos col·lectius suposen per a la convivència. Així, recentment hem aprovat informes sobre la violència de gènere (2015) o la violència contra les persones majors (2015). En 2007, emetèrem l'Informe sobre violència escolar i, en 2017, l'Informe sobre l'assetjament i la violència a l'escola. Aquest problema, el de l'assetjament escolar o *bullying*, afecta la convivència en els centres i genera greus danys personals i col·lectius, en particular entre els adolescents.

L'assetjament escolar té tres components bàsics: el desequilibri de forces entre la persona agressora i l'agredida, la intenció clara de fer mal (físic i/o psicològic) i la reiteració en la conducta.

Es tracta, doncs, d'una forma de violència en què una persona o un grup de persones agredeix una altra, la qual considera vulnerable i indefensa, des d'una situació de poder. Encara que de vegades l'agressor no és conscient del dany que produeix, hi ha la intenció d'agredir. La repetició de les agressions durant llargs períodes de temps és pròpia de l'assetjament i genera, en la víctima, por i patiment permanent.

L'assetjament pot ser físic, sexual, verbal, relacional i social i contra la propietat. Els diferents tipus d'assetjament poden manifestar-se de manera directa, indirecta o ambdós al mateix temps.

En l'assetjament directe es dona una confrontació directa amb la víctima i es produeixen agressions com ara insults, burlas, amenaces, espentes, abusos, pallisses, etc. L'assetjament indirecte es manifesta en forma de maledicències, notes ofensives, difusió de falsos rumors, robatoris, invisibilitat deliberada de la víctima, execució de pintades insultants, etc., i busca l'aïllament de la persona i la complicitat i el rebuig d'altres.

Mereix una menció especial el ciberassetjament, que utilitza mitjans electrònics, especialment xarxes socials i mòbils, per a fer un dany continuat. Es manifesta de diferents formes: enviament de missatges insultants o amenaçadors, difusió de rumors i falsedats, revelació de dades personals, fotografies intimidadores, fustigacions, exclusió de grups i llistes, etc.

Els elements que diferencien el ciberassetjament són essencialment la sensació d'invisibilitat i anonimat, el possible camuflament i la suplantació d'identitats, la persistència fora dels entorns escolars i l'extensió i duració de les agressions en suports digitals durant molt de temps, la detecció més difícil i el nombre més gran de persones que assisteixen com a espectadors.

Convé tindre en compte que, en les situacions d'assetjament, intervien tots els alumnes que, coneixedors de la situació, actuen reforçant-la o es mantenen passius per la por o, al contrari, es posen de part de la víctima i la defenen. Per això, l'assetjament ha d'abordar-se tenint en compte els grups d'amics i amigues i el context social.

Les víctimes d'assetjament veuen minada la salut emocional. Es produeixen sentiments d'indefensió i impotència que minven l'autoestima i produeixen ansietat, depressió i problemes psicossomàtics que deriven en situacions d'aïllament, soledat i infelicitat. Les víctimes d'assetjament refusen anar a escola i mostren falta de concentració o d'interès per les tasques escolars.

L'assetjament també passa factura als agressors, que solen tendir a la inadaptació i al desenvolupament de conductes antisocials i predelictives. Finalment, l'assetjament afecta de forma negativa els que el presencien i els pot generar situacions de culpabilitat i vulnerabilitat.

Segons dades del Ministeri d'Educació, els casos d'assetjament escolar es van incrementar un 75 % en 2015 i continuen augmentant.

En vista de la transcendència del tema, el Consell Valencià de Cultura convoca dos concursos, un de creació literària i un altre de dibuix, sobre l'assetjament escolar o *bullying*. La iniciativa aspira a sensibilitzar els joves d'ambdós sexes, despertar la seua vocació igualitària i el seu

Consell Valencià de Cultura

RESOLUCIÓN de 11 de enero de 2018, del presidente del Consell Valencià de Cultura, por la que se convoca el concurso literario y el concurso de dibujo sobre acoso escolar (bullying). Número 2018/8222202. [2018/595]

PREÁMBULO

En los últimos años, el Consell Valencià de Cultura (CVC) ha mostrado gran interés por el peligro que los comportamientos sociales violentos contra diversos colectivos suponen para la convivencia. Así, recientemente hemos aprobado informes sobre la violencia de género (2015) o la violencia contra las personas mayores (2015). En 2007 emitimos el Informe sobre violencia escolar, y, en 2017, el Informe sobre l'assetjament i la violència a l'escola. Este problema, el del acoso escolar o *bullying*, afecta a la convivencia en los centros y genera graves daños personales y colectivos, en particular entre los adolescentes.

El acoso escolar tiene tres componentes básicos: el desequilibrio de fuerzas entre la persona agresora y la agredida, la intención clara de hacer daño (físico y/o psicológico) y la reiteración en la conducta.

Se trata, pues, de una forma de violencia en la que una persona o un grupo de personas agrede a otra, a la que considera vulnerable e indefensa, desde una situación de poder. Aunque en ocasiones el agresor no es consciente del daño que produce, existe la intención de agredir. La repetición de las agresiones durante largos periodos de tiempo es propia del acoso y genera en la víctima temor y sufrimiento permanente.

El acoso puede ser físico, sexual, verbal, relacional y social y contra la propiedad. Los diferentes tipos de acoso pueden manifestarse de manera directa, indirecta o de ambas a la vez.

En el acoso directo se da una confrontación directa con la víctima y se producen agresiones como insultos, burlas, amenazas, empujones, abusos, palizas, etc. El acoso indirecto se manifiesta en forma de maledicencias, notas ofensivas, difusión de falsos rumores, robos, invisibilidad deliberada de la víctima, ejecución de pintadas insultantes, etc., y busca el aislamiento de la persona y la complicidad y el rechazo de otros.

Mención especial merece el ciberacoso, que utiliza medios electrónicos, especialmente redes sociales y móviles, para hacer un daño continuado. Se manifiesta de diferentes formas: envío de mensajes insultantes o amenazantes, difusión de rumores y falsedades, revelación de datos personales, fotografías intimidantes, hostigamientos, exclusión de grupos y listas, etc.

Los elementos que diferencian al ciberacoso son esencialmente la sensación de invisibilidad y anonimato, el posible enmascaramiento y la suplantación de identidades, su persistencia fuera de los entornos escolares y la extensión y duración de las agresiones en soportes digitales durante mucho tiempo, su detección más difícil y el mayor número de personas que asisten como espectadores.

Conviene tener en cuenta que, en las situaciones de acoso, intervien todos aquellos alumnos y alumnas que, siendo conocedores de la situación, actúan como reforzadores/as de la misma, o quienes permanecen pasivos por el miedo o, por el contrario, se ponen de parte de la víctima y la defienden. Por eso, el acoso debe abordarse teniendo en cuenta los grupos de amigos/as y el contexto social.

Las víctimas de acoso ven minada su salud emocional. Se producen sentimientos de indefensión e impotencia que merman la autoestima y producen ansiedad, depresión y problemas psicossomàtics, que deriven en situaciones de aislamiento, soledad e infelicitat. Las víctimas de acoso rehúsan ir a la escuela y muestran falta de concentración o de interés por las tareas escolares.

El acoso también pasa factura a los agresores, que suelen tender a la inadaptación y al desarrollo de conductas antisociales y predelictivas. Finalmente, el acoso afecta de forma negativa a quienes lo presencian, pudiendo generar en ellos situaciones de culpabilidad y vulnerabilidad.

Según datos del Ministerio de Educación, los casos de acoso escolar se incrementaron un 75 % en 2015, y siguen en aumento.

En vista de la trascendencia del tema, el Consell Valencià de Cultura convoca dos concursos, uno de creación literaria y otro de dibujo, sobre el acoso escolar o *bullying*. La iniciativa aspira a sensibilizar a los jóvenes de ambos sexos, despertar su vocación igualitaria y su sentido de

sentit de la justícia i fomentar la seua capacitat creativa, i convertir-los no sols en receptors, sinó també en portaveus d'un objectiu comú: dissenyar i portar a la pràctica quotidiana unes polítiques actives de formació en igualtat, comprensió i tolerància, que exclouen els comportaments violents i permeten a tots els components de la nostra societat percebre i respectar els valors aliens i conuiu en una societat més rica i oberta i, per tant, més culta.

El Consell Valencià de Cultura promourà la difusió de les obres premiades.

València, 11 de gener de 2018.– El president: Santiago Grisolia García.

ANNEX I

Bases per a la concessió del Concurs Literari i del Concurs d'Il·lustració sobre assetjament escolar (bullying)

Bases generals

1. Podran participar-hi tots els alumnes dels centres públics, concertats i privats de la Comunitat Valenciana, que estiguen cursant estudis d'ESO, FP o Batxillerat.

2. Els centres docents reuniran tots els treballs presentats pels seus alumnes i els enviaran, abans del 20 d'abril de 2018, a la següent adreça:

Consell Valencià de Cultura
Per al Concurs sobre assetjament escolar (*bullying*)
Palau de Forcalló
Carrer del Museu, núm. 3.
46003 València

No s'admetran enviaments per correu electrònic.

3. Un jurat, nomenat pel Consell Valencià de Cultura, seleccionarà tres treballs per cada curs d'ESO i de Batxillerat-FP, tant en la modalitat literària com en la de dibuix.

4. Els treballs premiats i també els que el jurat considere especialment passaran a ser propietat del Consell Valencià de Cultura, el qual podrà publicar-los i exposar-los, amb menció expressa del nom dels seus autors i dels centres als quals pertanyen.

5. A l'autor de cada treball seleccionat, primer, segon i tercer premi, se li concedirà cinc-cents euros (500,00 €), quatre-cents euros (400,00 €) i tres-cents euros (300,00 €) respectivament, una medalla commemorativa i un diploma del Consell Valencià de Cultura.

Aquestes quantitats econòmiques estan subjectes a les retencions i als impostos corresponents que els siga d'aplicació en cada cas.

6. Als quatre centres docents que hagen aconseguit el nombre més gran de seleccionats, dos per nivell i dos per especialitat (ESO literari, ESO dibuix, Batxillerat-FP literari i Batxillerat-FP dibuix), se'ls premiarà amb dos mil quatre-cents euros (2.400,00 €), una medalla commemorativa i un diploma del Consell Valencià de Cultura.

En cas d'alumnes o centres premiats, el centre enviarà al Consell Valencià de Cultura la documentació necessària per a poder fer efectius els premis.

7. Els centres docents podran iniciar el procés de realització i enviament dels treballs des del moment de la publicació de la convocatòria. Com s'indica en la base 2, la data límit de recepció dels treballs en la seu del Consell Valencià de Cultura és el 20 d'abril de 2018.

8. El veredict de jurat es farà públic en el transcurs d'un acte en la seu del Consell Valencià de Cultura, en el qual es procedirà al lliurament dels premis. L'acte tindrà lloc el 22 de maig de 2018. El Consell Valencià de Cultura es reserva la possibilitat de modificar-ne la data de celebració.

9. Els treballs no premiats podran ser retirats en un termini de tres mesos.

10. La participació en el concurs implica el coneixement i l'acceptació íntegra de les bases.

11. D'acord amb la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, els informem que les dades personals que ens faciliten i/o les que es generen posteriorment podran ser incorporades als fitxers titularitat del Consell Valencià de Cultura (CVC) amb la finalitat de gestionar adequadament la seua participació en aquest concurs.

la justicia y fomentar su capacidad creativa, convirtiéndolos no solo en receptores, sino también en portavoces de un objetivo común: diseñar y llevar a la práctica cotidiana unas políticas activas de formación en igualdad, comprensión y tolerancia, que excluyan los comportamientos violentos y permitan a todos los componentes de nuestra sociedad percibir y respetar los valores ajenos y convivir en una sociedad más rica y abierta y, por tanto, más culta.

El Consell Valencià de Cultura promoverà la difusió de las obras premiadas.

Valencia, 11 de enero de 2018.– El presidente: Santiago Grisolia García.

ANEXO I

Bases para la concesión del concurso literario y del concurso de dibujo sobre acoso escolar (bullying)

Bases generales

1. Podrán tomar parte todos los alumnos de los centros públicos, concertados y privados de la Comunidad Valenciana, que estén cursando estudios de ESO, FP o Bachillerato.

2. Los centros docentes reunirán todos los trabajos presentados por sus alumnos y los enviarán, antes del 20 de abril de 2018, a esta dirección:

Consell Valencià de Cultura
Para el Concurso sobre acoso escolar (*bullying*)
Palau de Forcalló
Calle Museo, núm. 3
46003 València

No se admitirán envíos por correo electrónico.

3. Un jurado, nombrado por el Consell Valencià de Cultura, seleccionará tres trabajos por cada curso de ESO y de Bachillerato-FP, tanto en la modalidad literaria como en la de dibujo.

4. Los trabajos premiados y también aquellos que sean elegidos por el jurado pasarán a ser propiedad del Consell Valencià de Cultura, que podrá publicarlos y exponerlos, con menció expresa del nombre de sus autores y de los centros a los que pertenecen.

5. Al autor de cada trabajo premiado con el primero, segundo y tercer premio, se le concederá quinientos euros (500,00 €), cuatrocientos euros (400,00 €) y trescientos euros (300,00 €), respectivamente, una medalla conmemorativa y un diploma del Consell Valencià de Cultura.

Estas cantidades económicas están sujetas a las retenciones e impuestos correspondientes que les sean de aplicación en cada caso.

6. A los cuatro centros docentes que hayan conseguido el mayor número de seleccionados, dos por nivel y dos por especialidad (ESO literario, ESO dibujo, Bachillerato-FP literario y Bachillerato-FP dibujo), se les premiará con dos mil cuatrocientos euros (2.400,00 €), una medalla conmemorativa y un diploma del Consell Valencià de Cultura.

En caso de alumnos o centros docentes premiados, el centro enviará, al Consell Valencià de Cultura, la documentación necesaria para poder hacer efectivos los premios.

7. Los centros docentes podrán iniciar el proceso de realización y envío de los trabajos desde el momento de la publicación de la convocatoria. Como se indica en la base 2, la fecha límite de recepción de los trabajos en la sede del Consell Valencià de Cultura es el 20 de abril de 2018.

8. El fallo del concurso se hará público en el transcurso de un acto en la sede del Consell Valencià de Cultura, donde se procederá a la entrega de los premios. Dicho acto tendrá lugar el 22 de mayo de 2018. El Consell Valencià de Cultura se reserva la posibilidad de modificar dicha fecha.

9. Los trabajos no premiados podrán ser retirados en un plazo de tres meses.

10. La participación en este concurso implica el conocimiento y la aceptación íntegra de las bases.

11. De acuerdo con la Ley orgànica 15/1999, de 13 de diciembre, de protección de datos de carácter personal, les informamos que los datos personales que nos faciliten y/o los que se generen posteriormente podrán ser incorporados a los ficheros titularidad del Consell Valencià de Cultura (CVC) con la finalidad de gestionar adecuadamente su participación en este concurso.

El CVC es compromet al compliment de la seua obligació de secret de les dades de caràcter personal i del seu deure de tractar-les amb confidencialitat i assumeix, a aquests efectes, les mesures d'índole tècnica, organitzativa i de seguretat necessàries per a evitar-ne l'alteració, pèrdua, tractament o accés no autoritzat, d'acord amb el que estableix l'esmentada legislació.

Els participants (en cas de ser menors de 14 anys, els pares, representants legals o tutors) i els representants dels centres docents respondran, en tot cas, de la veracitat de les dades facilitades. El CVC es reserva el dret a excloure de la participació en aquest concurs a tot alumne i/o representant de centre docent que haja facilitat dades falses, sense perjudici de les altres accions que procedisquen en dret.

Els participants premiats i els representants dels centres docents que també resulten premiats autoritzen la captació i reproducció de la seua imatge (i, si és el cas, de la seua veu), siga quin siga el mitjà utilitzat per a fer-ho, durant la seua participació o presència en aquest concurs, i per a difondre-la a través de la pàgina web <http://cvc.gva.es/es/>, canal de YouTube, Twitter, Facebook i a comunicar-la a la premsa local, format imprès o digital.

Els centres docents hauran d'obtenir i presentar, adjunt als treballs, els consentiments previs, inequívocs, específics i suficientment informats dels participants i dels seus representants, relatius al tractament de la seua imatge (i, si és el cas, la veu) i la seua comunicació posterior a la premsa local.

Qualsevol participant i/o representant del centre docent podrà, en qualsevol moment, exercitar els seus drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició, per mitjà d'un escrit, acreditant la seua identitat per mitjà d'una fotocòpia del DNI, i especificant el dret a exercitar, a: Consell Valencià de Cultura, carrer del Museu, número 3, 46003 València.

Bases del concurs literari

1. Els textos presentats hauran de ser inèdits. Hauran d'estar escrits en qualsevol dels dos idiomes oficials de la Comunitat Valenciana, i tractaran els temes de l'assetjament escolar des de l'òptica de l'autor.

2. Cada alumne presentarà un sol text, en el gènere literari que preferisca: narrativa, poesia, assaig, etc., amb la condició que no excedisca de set (7) folis.

3. En cada text ha de constar, en lloc ben visible, el nom de l'autor o autora, el curs i el nivell als quals pertany, i el centre docent.

Bases del concurs de dibuix

1. Les obres presentades hauran de ser originals i inèdites, i tractaran el tema de la igualtat de gènere i la violència masclista des de l'òptica de l'autor.

2. Cada alumne presentarà una sola obra, en format A-4 i suport Guarro-Geler o semblant. Les obres podran presentar-se en color o en blanc i negre, i en qualsevol tècnica. És aconsellable, no obstant això, evitar tècniques poc estables, com el pastel i les ceres. Si s'utilitza el *collage*, s'evitaran els materials que puguen desprendre's del suport i l'ús d'imatges que no siguen originals.

3. Cada obra portarà un lema. En l'angle superior dret de la part posterior de l'obra es faran constar en lletres majúscules el nom de l'autor o autora, el curs i el nivell als quals pertany, i el centre docent.

4. Tenint en compte la possibilitat que les obres d'interès siguen publicades, convé no utilitzar tintes plata, or i altres que no estiguen dins de la gamma normalitzada.

5. El Consell Valencià de Cultura considerarà la possibilitat de triar una de les obres premiades, independentment del nivell al qual corresponga, i publicar-la en cartells o en fullets. En tal cas, en el cartell o el fulllet constaran les dades de l'alumne i del centre escolar al qual pertany.

El CVC se compromete al cumplimiento de su obligación de secreto de los datos de carácter personal y de su deber de tratarlos con confidencialidad y asume, a estos efectos, las medidas de índole técnica, organizativa y de seguridad necesarias para evitar su alteración, pérdida, tratamiento o acceso no autorizado, de acuerdo con lo establecido en la citada legislación.

Los participantes (en caso de ser menores de 14 años, sus padres, representantes legales o tutores) y los representantes de los centros docentes responderán, en cualquier caso, de la veracidad de los datos facilitados, reservándose el CVC el derecho a excluir de la participación en este concurso a todo alumno y/o representante de centro docente que haya facilitado datos falsos, sin perjuicio de las demás acciones que procedan en derecho.

Los participantes premiados y los representantes de los centros docentes que también resulten premiados autorizan la captación y reproducción de su imagen (y, en su caso, voz), sea cual sea el medio utilizado para ello, durante su participación o presencia en este concurso, su difusión a través de la página web <http://cvc.gva.es/es/>, el canal de YouTube, Twitter, Facebook y su comunicación a la prensa local, formato impreso o digital.

Los centros docentes deberán obtener y presentar, junto con los trabajos, los consentimientos previos, inequívocos, específicos y suficientemente informados de los participantes y de sus representantes relativos al tratamiento de su imagen (y, en su caso, voz) y su comunicación posterior a la prensa local.

Cualquier participante y/o representante del centro docente podrá, en cualquier momento, ejercitar sus derechos de acceso, rectificación, cancelación y oposición, mediante un escrito, acreditando su identidad mediante fotocopia del DNI, y especificando el derecho a ejercitar, a: Consell Valencià de Cultura, calle Museu, número 3, 46003 Valencia.

Bases del concurso literario

1. Los textos presentados tendrán que ser inéditos. Deberán estar escritos en cualquiera de los dos idiomas oficiales de la Comunidad Valenciana, y tratarán el tema del acoso escolar desde la óptica del autor.

2. Cada alumno presentará un solo texto, en el género literario que prefiera: narrativa, poesía, ensayo, etc., con la condición de que no exceda de siete (7) folios.

3. En cada texto ha de constar, en lugar bien visible, el nombre del autor o autora, el curso y el nivel al que pertenece, y el centro docente.

Bases del concurso de dibujo

1. Las obras presentadas tendrán que ser originales e inéditas, y tratarán el tema del acoso escolar desde la óptica del autor.

2. Cada alumno presentará una sola obra, en formato A-4 y soporte Guarro-Geler o similar. Las obras podrán presentarse en color o en blanco y negro, y en cualquier técnica. Es aconsejable, sin embargo, evitar técnicas poco estables, como el pastel y las ceras. Si se emplea el *collage*, se evitará la utilización de materiales que puedan desprenderse del soporte, así como el uso de imágenes que no sean originales.

3. Cada obra llevará un lema. En el ángulo superior derecho de la parte posterior de la obra se harán constar en letras mayúsculas el nombre del autor o autora, el curso y el nivel al que pertenece y el centro docente.

4. Teniendo en cuenta la posibilidad de que las obras de interés sean publicadas, conviene no utilizar tintas plata, oro y otras que no estén dentro de la gama normalizada.

5. El Consell Valencià de Cultura considerarà la possibilitat de elegir una de las obras premiadas, independientemente del nivel a que corresponda y publicarla en carteles o en folletos. En tal caso, en dicho cartel o folleto constarán los datos del alumno y del centro escolar al que pertenece.